

MIBAU STEMA NORGE AS AVD JELSA
Jelsavegen 512
4234 JELSA

Kontakt saksbehandler
Kirsten Allred, 51568933

Inspeksjonsrapport 2025.039.I.SFRO - 2025 - Tilsyn - Suldal - Mibau Stema AS avd Jelsa

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos MIBAU STEMA NORGE AS AVD JELSA (Mibau Stema Jelsa) (virksomhetsnummer: 872092242) den 24. april 2025.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet og frister
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet og frister

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Måleprogrammet for utslipp til vann er mangelfullt
- Avvik 2: Prøvene som tas av utslippsvannet er ikke representative

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

MIBAU STEMA NORGE AS AVD JELSA må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 15. august 2025.

Statsforvalteren har anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomhetens skriftlige prosedyre for drift av oljeutskillere har mangler

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren varsler at MIBAU STEMA NORGE AS AVD JELSA må betale et gebyr for tilsynet. På bakgrunn av forventet ressursbruk tar vi sikte på å vedta et gebyr på kr. 51 900. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Vedtaket vil bli gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få et nytt brev med vedtak om gebyr.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til forurensningsforskriften kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har anledning til å kommentere

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfrompost@statsforvalteren.no ved Kirsten Allred. Merk svaret med saksnummer 2025/6679 og tilsynsnummer 2025.039.I.SFRO.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Måleprogrammet for utslipp til vann er mangelfullt

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 18.09.2024 (2024.0772.T) vilkår 10.1 *Kartlegging av utslipp* og 10.4 *Program for utslippskontroll*

Beskrivelse av krav

Ifølge vilkår 10.1 i tillatelsen plikter virksomheten systematisk å kartlegge utslippene til vann¹. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Denne kartleggingen skal legges til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (måleprogrammet).

Det er videre i vilkår 10.4 satt spesifikke krav til hva måleprogrammet skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til [luft² og] vann, [samt støy], med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)

¹ Kravet om kartlegging gjelder også utslippene til luft, men er ikke tatt med her da det ikke var tema for kontrollen.

² Kravet om redegjørelse for faktiske utslipp gjelder også utslipp til luft, og støy, men er ikke vurdert her da det ikke var tema for kontrollen.

- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Mibau Stema Jelsa har et måleprogram datert 26.02.2025 (DNV: *Måleprogram for utslippskontroll, Jelsa*, rapportnr. 2025-0154, Rev.0), oversendt Statsforvalteren den 28. februar. Programmet er utarbeidet av konsulent basert på samtaler med virksomheten og oversendt dokumentasjon. Konsulenten har ikke vært fysisk til stede på anlegget, og programmet fremstår som en beskrivelse av eksisterende praksis.

I måleprogrammet vises det til prosedyren *Prøvetaking utslippsvann for slamanalyse* (ID#6415), som beskriver virksomhetens etablerte prøvetakingsmetode. Ifølge opplysninger gitt under kontrollen er dette den metoden virksomheten alltid har benyttet. Statsforvalteren ba i et møte med virksomheten den 27. mai 2025 om en avklaring av om prosedyren har blitt endret etter at måleprogrammet ble utarbeidet. I endringsloggen til dokumentet (oversendt Statsforvalteren den 5. juni 2025) viser én oppdatering datert 18. februar 2025, nært i tid til måleprogrammets dato. Det fremgår imidlertid ikke av loggen hva som faktisk ble endret.

Statsforvalteren har samlet vurdert måleprogrammet og prøvetakingsprosedyren opp mot kravene i tillatelsen og finner følgende mangler:

1. Mangelfull kartlegging.
 - Det fremgår ikke at måleprogrammet er basert på en systematisk kartlegging av utslippene, slik vilkår 10.1 krever. Diffuse utslipp skal også inngå i kartleggingen som skal danne grunnlaget for kartlegging til måleprogrammet.
2. Ufullstendig oversikt over utslippspunktene
 - Programmet mangler en oversikt over alle utslippsstrømmene (innhold og volum). Bidragene fra virksomhetens seks oljeutskillere er blant annet ikke nevnt.
3. Manglende begrunnelse for prøvetakingspunkt og prøvetakingsmetodikk
 - Det gis ingen begrunnelse for valg av prøvetakingspunkt.
 - Det er ikke vurdert behov for prøvetaking av andre punkter enn U3, med unntak av en vag henvisning til U4 og U5 («ved behov»), uten at det er spesifisert hva som eventuelt utløser et slikt behov.
 - Prøvetakingsmetodikken (metode og frekvens) er ikke begrunnet.
4. Manglende informasjon om måleutstyr og kalibrering
 - Det er kun nevnt at litermål og flasker benyttes. Programmet mangler informasjon om annet måleutstyr (som turbiditetsmåler, vannmåler) og rutiner for vedlikehold og kalibrering.
5. Manglende beskrivelse av måletrinn og beregninger
 - Det er ingen beskrivelse av volumstrømsmåling eller hvordan resultater beregnes. Totalutslippet av partikler beregnes kun for U3 ifm. årsrapporten, men dette er ikke omtalt i måleprogrammet.
6. Manglende vurdering av usikkerhet
 - Det er ikke gjort vurderinger av usikkerhet knyttet til prøvetaking, analyse eller vannføring.
 - Det er nevnt (i måleprogrammet) at måleusikkerheten er ca. $\pm 20\%$, men det er ikke spesifisert hvilket trinn som bidrar til dette.

Avvik 2: Prøvene som tas av utslipp til vann er ikke representative

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 18.09.2024 (2024.0772.T) vilkår 10.2 *Utslippskontroll*

Beskrivelse av krav

Ifølge vilkår 10.2 i tillatelsen skal målinger utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp, og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tillatelsen
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ved akutte hendelser/synlig blakking i sjøen tas det prøve utenfor siltgardinet. Framgangsmåten for denne prøvetakingen er beskrevet i # 6415 *Prøvetaking utslippsvann for slamanalyse*, hvor det vises til NS-ISO 5667-9.

Prøveresultat brukes til å vurdere om det har vært brudd på vilkår 3.1.1 i tillatelsen; dvs. på korttidsgrensen (200 mg/l) for utslipp av suspendert stoff. Mibau Stema Jelsa regner ikke utslippet som et avvik dersom prøven er under 200mg/l.

Statsforvalteren vil påpeke at prøver tatt utenfor siltgardinet vil være påvirket av fortykning, og derfor ikke gir et representativt bilde av konsentrasjonen ved selve utslippspunktet. Grenseverdien gjelder ved utslippspunktet, ikke i resipienten. Prøvetakingen slik den gjennomføres nå kan derfor ikke brukes som grunnlag for å vurdere etterlevelse av tillatelsens krav.

Prøver fra oljeutskillerne tas kun hvert tredje år. Det er ikke dokumentert hvorfor denne frekvensen anses som tilstrekkelig, utover at vannet ut av oljeutskillerne har lavt innhold av olje (Dokument id 42154). Selv om virksomheten opplyser at det er lite olje i avløpsvannet, kan det forekomme andre forurensninger – som tungmetaller – som ikke fanges opp. En så lav frekvens som hvert tredje år gir ikke et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere utslippets sammensetning eller variasjoner over tid.

Anmerkning 1: Virksomhetens skriftlige prosedyre for drift av oljeutskillere har mangler

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Oljeutskillere skal skille ut oljepartikler fra vann ved hjelp av tyngdekraft. Mange vaske- og avfettingsmidler inneholder emulgatorer som binder olje og vann sammen i en stabil blanding (emulsjon). Dette gjør at oljen ikke rekker å stige til overflaten inne i oljeutskilleren, men vil i stedet følge med vannet ut til sjø. Bruk av feil vaske- eller avfettingskjemikalier vil dermed redusere renseseffektive i betydelig grad.

Mibau Stema Jelsa har en prosedyre som beskriver hvordan virksomhetens seks oljeutskillere skal driftes (*Oljeutskiller og spilloljetank*, dokument id 421542, versjon 2). Prosedyren inneholder ingen opplysninger om hvilke vaskemidler som kan brukes når vannet går til oljeutskillere. Dette er spesielt relevant for oljeutskiller for Hovedverksted der det også er spyleplass.

Et annet viktig forhold som må beskrives i prosedyren, er hvorvidt det finnes prøvetakingskum ved utløpet. For å kunne ta representative prøver av vannet som går ut av en oljeutskiller, er det i praksis ofte nødvendig med en slik kum.

En prøvetakingskum fungerer som et kontrollpunkt der man tar ut en prøve i rennende vann. Uten prøvetakingskum kan det være vanskelig å ta ut representative prøver fra oljeutskilleren. Som del av kontrollmålingen skal virksomheten ha dokumentasjon på hvor og hvordan prøven hentes ut. Jf. avvik 2 om representative prøver.

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av MIBAU STEMA NORGE AS AVD JELSA sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok:

- Kirsten Allred
- Lotte Myrvang

Kontaktperson hos MIBAU STEMA NORGE AS AVD JELSA:

- Stian Johansen

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende MIBAU STEMA NORGE AS AVD JELSA ble kontrollert under tilsynet:

- Mibau Stema avd Jelsa, Suldal

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert:

- Utslipp til vann
- Internkontroll

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven Mibau Stema Norge AS, sist revidert 18.09.2024 (2024.0772.T)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- #6415 Prøvetaking utslippsvann for slamanalyse
- Ettersendt i epost datert 08.06.2025:
 - Månedlig måling på partikler i prosessvann
 - Analyserapport ordrenummer P20250182 (ettersendt 08.06.2025)
 - Analyserapport ordrenummer P20250514 (ettersendt 08.06.2025)
 - Analyserapport ordrenummer P20251008 (ettersendt 08.06.2025)
 - Analyserapport ordrenummer P20251215 (ettersendt 08.06.2025)

- Ettersendt i epost datert 05.06.2025:
 - Koordinatene for utslippspunktene, inkludert utslippspunkt fra oljeutskiller (ettersendt i epost datert 05.06.2025)
 - Rapport for utslippsvann for slamanalyse januar
 - Rapport for utslippsvann for slamanalyse februar
 - Rapport for utslippsvann for slamanalyse april
 - Rapport for utslippsvann for slamanalyse mai
 - #42154 Oljeutskiller og spilloljetank
 - #6415 Endringslogg – Prøvetaking utslippsvann for slamanalyse
 - Analyserapport ordrenummer P20251439 brudd 07.04.2025
 - Analyserapport ordrenummer P20251439 brudd 16.04.2025
 - Analyserapport ordrenummer Pf20251439 brudd 22.04.2025
 - Analyserapport ordrenummer Pf20251439 brudd 24.04.2025
 - Analyserapport ordrenummer Pf20251439 brudd 30.04.2025
 - Rapport for utslippsvann for slamanalyse 13.01.2025
 - Rapport for utslippsvann for slamanalyse 03.02.2025
 - Rapport for utslippsvann for slamanalyse 01.04.2025
 - Rapport for utslippsvann for slamanalyse 02.05.2025

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Utslippspunkter

Basert på oversendt dokumentasjon (epost 05.06.2025) har Mibau Stema Jelsa sju utslippspunkter:

- U1 og U2
- U3
- U4 (prosessvann) og oljeutskillerne fra growverksted, hovedverksted (spyleplass), og hovedverksted (verksted).
- U5 (prosessvann)
- Forcit (oljeutskiller)
- Natland (oljeutskiller)
- Dieselanlegg (oljeutskiller)

Under kontrollen ble det opplyst at U1/U2 og U3 er plassert bak siltgardinet. Ifølge den oversendte dokumentasjon (5. juni 2025) er U1 overløp fra sedimenteringsbassenget, og U2 er utløp fra lensepumper i brudd (kote 5). Begge disse utslippspunktene var, ifølge dokumentet *Månedlig måling på partikler i prosessvann 2025* i bruk fram til mars 2020, mens U4 er i bruk fra og med april 2020. Dette ble imidlertid ikke nevnt under kontrollen, hvor det kun ble opplyst at U1 og U2 utgjør ett felles utløp.

Selv om U3 i måleprogrammet omtales som hovedutslippet, ble det under kontrollen presisert av virksomheten at samtlige utslippspunkter fungerer som hovedutslipp for sine respektive områder.

Dere har anledning til å kommentere rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Kirsten Allred
Senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MIBAU STEMA NORGE AS
Suldal kommune

Jelsavegen 512
Eidsvegen 7

4234
4230

JELSA
Sand